

Visienota en toekomstmodel Jeugdhulp September 2013

Midden-Limburg West: Leudal, Nederweert, Weert

Midden-Limburg Oost: Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen, Roermond

1. Betrokken partijen en de diverse rollen

In het jeugdhulpstelsel zijn op hoofdlijnen drie partijen te onderscheiden: de inwoners, de partners van jeugdhulp en de gemeenten. Alle partijen leveren een bijdrage aan het jeugdhulpstelsel en de drie partijen hebben een onderlinge verwevenheid.

1.1. De rol van inwoners/gemeenschap

Inwoners zijn volwaardig partner in het jeugdhulpstelsel. De verantwoordelijkheid voor gezond en veilig opgroeien, ontwikkelen en opvoeden ligt bij jeugdigen en ouders zelf. De gemeenschap heeft als collectief een verantwoordelijkheid in de zorg voor elkaar en ondersteunen waar nodig. Inwoners geven met gemeenten actief vorm aan het functioneren van een jeugdhulpstelsel.

1.2 De rol van de partners uit het jeugdveld

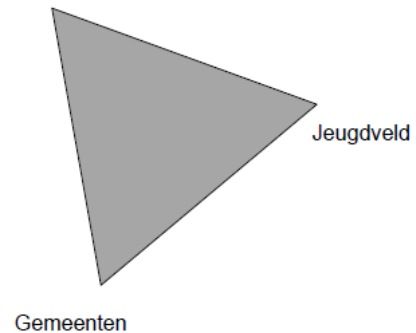
Bij het jeugdveld is een groot aantal partners betrokken, variërend van partners uit basisvoorzieningen tot partners die aanbieder zijn van zeer specialistische jeugdhulp.

Onder basisvoorzieningen verstaan we alle voorzieningen waar alle ouders en kinderen komen. Scholen, consultatiebureaus, peuterspeelzalen, kinderopvang, het CJG, huisartsen en andere vrij toegankelijke voorzieningen. Ook de welzijnsinstelling en de verenigingen vallen hieronder. Deze partners leveren hun bijdrage in het realiseren van een pedagogische civil society. Ze zijn als eerste ondersteunend aan ouders en kinderen bij opvoedvragen.

Partners jeugdhulp bieden preventie en hulp, passend en effectief bij de aard en omvang van de vragen of problemen. Samenwerkende instellingen denken organisatieoverstijgend mee met gemeenten. Instellingen zijn transparant in prijs, kwaliteit en hebben flexibel aanbod.

Figuur 1 Samenspel in het jeugdhulpstelsel

Inwoners/gemeenschap

Bijeenkomst met instellingen 28-02-2013:

“Instellingen zouden zelf inhoudelijk de verbinding met andere instellingen tot stand moeten brengen. Dat gebeurt nu onvoldoende.”

“Instellingen kunnen een corporatie vormen om het gesprek met gemeenten te voeren, dat is sterker dan een netwerk.”

1.3 De rol van gemeenten

Gemeenten zijn helder in hun keuzes voor de inrichting en werking van het jeugdhulpstelsel. Gemeenten zijn transparant in wat zij van het jeugdveld vragen, waarop zij sturen en voor welke marktordering zij kiezen.

Om bestuurskracht te vergroten en veel differentiatie in afspraken te voorkomen, waardoor veel energie en tijd gaat zitten in registratie en verantwoording, werken gemeenten samen binnen de subregio's (ML-W en ML-O) en waar nodig wordt opgeschaald naar schaalgrootte Midden-Limburg of andere schaalgrootte. Gemeenten stemmen beleidsplannen af met schoolbesturen vanwege de samenhang met passend onderwijs.

Gemeenten hebben de taak om de aansluiting tussen vraag en aanbod te organiseren. Dit betekent dat gemeenten een goed zicht moeten hebben op de aard en omvang van problematiek en hier het aanbod op afstemmen. Gemeenten gaan zelf geen hulpverleningsaanbod organiseren uitgezonderd preventie, gemeenten zijn eindverantwoordelijk, sturen op afstand en vervullen een regierol in de samenwerking.

2. Visie op opgroeien & opvoeden

Een goede basis – het gezin

Kinderen hebben recht op een goede basis om op te groeien en zich te ontwikkelen, ouders bieden kinderen deze basis. Naast gezond en veilig opgroeien, heeft ieder mens een natuurlijke behoefte aan relatie, autonomie en competenties om zich te ontwikkelen tot een goede burger die kansen benut en actief bijdraagt aan de samenleving.

Als in voldoende mate is voldaan aan de behoefte aan relatie ('anderen waarderen mij en willen met mij omgaan'), aan de behoefte aan autonomie ('ik kan het zelf, hoewel niet altijd alleen') en aan de behoefte aan competentie ('ik geloof en heb plezier in mijn eigen kunnen') is er welbevinden, motivatie, inzet en zin in leren³.

Kinderen hebben recht op hulp en stimulering bij opgroeien en ontwikkelen. In eerste plaats door de opvoeding van ouders. Ouders kunnen gebruik maken van preventieactiviteiten ter versterking van de eigen opvoeding. Waar ouders onvoldoende in staat zijn een goede basis te geven voor het opgroeien en ontwikkelen van kinderen, wordt ondersteuning gezocht.

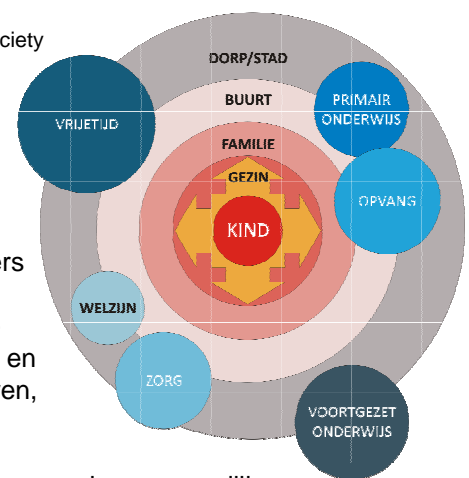
Figuur 2 De civil society

Een samenleving waarin gezamenlijk opvoeden een belangrijke waarde is – de pedagogische civil society

Opvoeden is een taak van de samenleving als geheel.

Opvoeden doen we allemaal. We willen een samenleving zijn waarin gezamenlijk opvoeden en zorg voor elkaar belangrijke waarden zijn. Een sterke civil society is een belangrijke basis voor ouders bij het opvoeden. Er is bereidheid bij inwoners om met elkaar in de eigen sociale netwerken en in het publieke domein verantwoordelijkheden rond opgroeien en opvoeden te delen. Het is gewoon om vragen en zorgen over opvoeding met elkaar te delen. Het gaat om ouders, jongeren, buurtbewoners, familie, leraren, sporttrainers en pedagogische basisvoorzieningen zoals de kinderopvang en het onderwijs.

De gemeenschap spreekt ouders, het sociaal netwerk en alle anderen aan op de gezamenlijke verantwoordelijkheid om kinderen een goede basis te bieden.

2.1 Betekenis voor:

Inwoners:

- Inwoners zorgen voor elkaar, voeden samen op.
- Ouders maken gebruik van hun eigen kracht, talenten en mogelijkheden, van het sociale netwerk dat zij en hun kinderen hebben en van plekken waar kinderen tijd doorbrengen, zoals kinderdagverblijf, scholen en vrijetijdsbesteding.
- Ouders nemen zoveel mogelijk eigen verantwoordelijkheid voor de opvoeding en houden zelf regie, zonedig met ondersteuning en gedeelde regie binnen gedwongen kader.

Partners uit het jeugdveld:

- Partners stimuleren de eigen kracht van ouders en laten regie bij ouders.
- Partners leveren een bijdrage aan de pedagogische civil society.

Gemeenten:

- Gemeenten stimuleren en ondersteunen het verstevigen van de pedagogische civil society.
- Gemeenten dragen bij in het realiseren van een veilige en aantrekkelijke leefomgeving.

³Luc Stevens, 2004

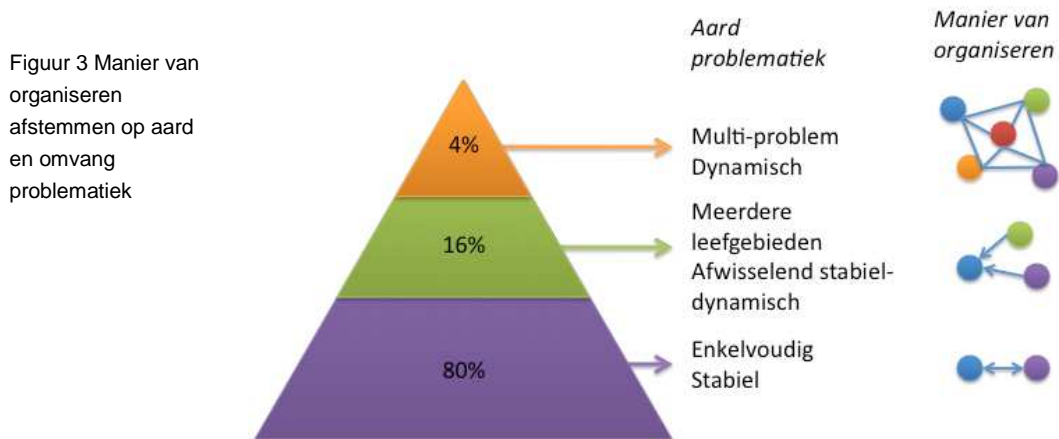

3. Basisprincipes van het jeugdhulpstelsel

De decentralisatie van de jeugdzorg moet een transformatie zijn, het huidige stelsel voldoet niet meer. In dit hoofdstuk worden de basisprincipes benoemd die de grondslag vormen voor ons toekomstige gemeentelijke jeugdhulpstelsel.

3.1 Hulp passend bij de vraag, snel en vroeg

De essentie van de jeugdhulp is: zo licht en kort als mogelijk, zo zwaar en lang als noodzakelijk. De basis voor alle ouders zijn preventieve activiteiten, goede voorlichting, doelgerichte informatie en advies. Hiermee krijgen ouders meer bagage bij het opvoeden en opgroeien.

Ongeveer 80% van de kinderen groeit zonder zware problemen op. In deze groep zijn er vragen over opvoeden en lichte problemen. In het nieuwe stelsel worden deze vragen snel, adequaat en licht opgepakt. Hiermee wordt erger voorkomen. Eenvoudige, enkelvoudige vragen worden ook enkelvoudig beantwoord. Hiermee vindt er een verschuiving plaats naar het minder problematiseren van “gewone opvoedproblemen” en het stimuleren van positieve ontwikkelingen van kinderen. Hierbij worden ook de kinderopvang en het onderwijs betrokken.

Ongeveer 20% van de gezinnen ervaart problemen, variërend in zwaarte en omvang. Deze groep willen we eerder bereiken door gerichte preventie (op meest voorkomende problemen) in te zetten zodat zware problematiek voorkomen wordt. Deze preventie zal vooral ingezet worden in de kinderopvang en onderwijs vanwege de samenhang met passend onderwijs. Daar waar problemen meer ingewikkeld zijn en op meerdere leefgebieden, wordt passende jeugdhulp ingezet (waar nodig specialistisch), zo kort als mogelijk, zo lang en zo zwaar als nodig. De jeugdhulp is gericht op meer ambulante, minder verblijf en korte effectieve interventies.

Bijeenkomst cliënten – gebruikers 27-02-2013:

Maatwerk in de zorg - Mens is geen dossier, geen labels en etiketten plakken - Direct goede maathulp, op lange termijn goedkoop - Weg met hokjesmentaliteit - Niet meer leuren met kinderen

Bijeenkomst met instellingen 28-02-2013:

“De regio moet een nadrukkelijk gezicht krijgen door een duidelijke/ herkenbare visie te bepalen. Met daarbij aandacht voor het feit dat er in de subregio's van Midden Limburg mogelijk andere problematieken kunnen spelen. Het wordt aangeraden om eerst een visie op de problematieken te formuleren en daarna pas partijen uitnodigen om mogelijke producten/diensten aan te laten bieden.”

3.2 Basishouding van alle jeugdhulp = 1Gezin1Plan

Bij het bieden van hulp/ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen gaan professionals uit van het ouder- en kindperspectief, het versterken van de eigen kracht van een gezin, met de ouder als regisseur van het eigen gezinsleven en de jongere van als regisseur van zijn/haar toekomst. In 1Gezin1Plan wordt gewerkt met integrale gezinsplannen voor alle domeinen.

Samengevat wordt er gewerkt op basis van de methodiek 1Gezin1Plan. Een uitwerking staat beschreven in hoofdstuk 4.

3.3 Keuzevrijheid voor jeugdige en gezin bij hulpvorm en jeugdhulppartner

Doorslaggevend voor het succes van hulp is de alliantie tussen ouder, kind en ondersteuner. Vertrouwen, acceptatie van hulp/ondersteuning en commitment zijn sleutelbegrippen. Ouders en jeugdigen zijn zoveel mogelijk regiehouder, ook als veiligheid in het geding is. Zij kiezen een hulpvorm die het beste aansluit bij wat nodig is en voor welke (gespecialiseerde) jeugdhulppartner die de hulp biedt. Gemeenten streven naar keuzevrijheid beleidsmatig vorm door keuzes te maken in de markt van jeugdhulppartners en in kwaliteitseisen van de jeugdhulppartners. Er dient evenwicht te zijn tussen keuzevrijheid voor de klant in relatie tot betaalbaarheid, effectiviteit, kwaliteit van de jeugdhulp en daarbij passende bureaucratie.

3.4 Opgroeien, ontwikkelen en opvoeden overnemen als veiligheid in geding is

Alle partners grijpen in als de veiligheid van een jeugdige wordt bedreigd en/of de ontwikkeling van een jeugdige dreigt te stagneren.

3.5 Verantwoordelijkheid nemen voor alle jeugdigen en gezinnen waar hulp nodig is

In een samenleving, waarin gezamenlijk opvoeden een belangrijke waarde is, nemen inwoners, vrijwilligers en professionals verantwoordelijkheid voor alle jeugdigen en gezinnen waar hulp nodig is. Dit betekent dat (gezamenlijke) jeugdhulppartners met ouders een oplossing bieden, voor zowel eenvoudige als de ingewikkelde 'situaties'.

Bijeenkomst met instellingen 28-02-2013:

"Meer complementair werken, elkaar opzoeken en grijze gebieden afdekken, vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid, goede afstemming met ketenpartners."

3.6 Basisuniformiteit voor alle jeugdigen en gezinnen in Midden-Limburg

Gemeenten werken samen en maken uniforme basisafspraken met het jeugdveld over de jeugdhulp⁴ die beschikbaar is op basis van de aard en omvang van de problematiek in de regio. Hiermee ontstaat er tevens een financiële risicospreiding. Elke gemeente kan besluiten meer te doen dan de basis en dat een eigen lokale inkleuring te geven.

3.7 Stabiel, betaalbaar jeugdhulpstelsel met betekenis voor ouders

In het jeugdstelsel is er balans tussen continuïteit en vernieuwing van het veld. Verandering, vernieuwing is gericht op verbetering van het stelsel ten bate van ouders en jeugdigen, en het stelsel is betaalbaar.

Alle partijen zijn zich bewust van kosten van de hulp voor jeugdigen en gezinnen. Professionals krijgen verantwoordelijkheden in het consulteren of inzetten van specialistische jeugdhulp. Professionals en instellingen hebben een verantwoordelijkheid om effectief en efficiënt met maatschappelijke gelden om te gaan.

Bijeenkomst met instellingen 28-02-2013:

"Het is goed als er prestatiecontracten onder trajecten komen te liggen. Dat maakt benchmarking op resultaten, kwaliteitskeurmerken en trajectprijs mogelijk."

3.8 Maatschappelijke schade(last) bij problematiek mag richtinggevend zijn

Gemeenten maken keuzes voor de hulp waar jeugdigen en ouders een beroep op kunnen doen. Jeugdhulp wordt toegewezen op basis van de vraag/probleem van de ouders of het kind. Daarnaast kan ook richtinggevend zijn bij de inkoop van jeugdhulp, de maatschappelijke schadelast die ontstaat als geen ondersteuning geboden wordt. Dit kan van toepassing zijn op casusniveau of op macro-niveau.

⁴ Er wordt geen uniformiteit nagestreefd voor preventie taken uitgezonderd het CJG.

3.9 Betekenis voor:

Inwoners

- Bij 80% van de gezinnen voldoet een structuur die licht en snel ingezet kan worden om de basis op orde te krijgen (3.1).
- Ouders hebben en nemen eigen verantwoordelijkheid voor de opvoeding en houden zelf regie (3.2).
- Ouders hebben keuzevrijheid in de jeugdhulp partners (3.3).
- Als de veiligheid van een jeugdige in het geding is worden ouders daarop aangesproken en wordt zonodig ingegrepen (3.4).
- Ouders en kinderen met complexe problemen krijgen passende hulp van samenwerkende jeugdhulppartners (3.5).
- Ouders in ML hebben toegang tot hetzelfde aanbod jeugdhulp (3.6).

Partners uit het jeugdveld

- Het jeugdhulpstelsel is flexibel ingericht zodat passende hulp georganiseerd kan worden (3.1).
- Partners zetten de goede hulp in bij de vraag van de ouder, licht waar mogelijk, zwaar waar nodig (3.1).
- Partners geven inzicht aan gemeenten over de vragen en/of behoeften van hun cliënten (3.1).
- Partners nemen in hun beleid/aanbod de preventiemogelijkheden op, ter vermindering van de meest voorkomende problemen (3.1).
- Partners werken samen met de voorliggende voorzieningen om op de schaal van primaire preventie naar lichte hulp en zwaardere hulp zo optimaal mogelijk te benutten (3.1).
- Alle professionals hebben een cultuuromslag gemaakt door het gebruik van de methodiek 1Gezin1Plan (3.2).
- Alle partners handelen als de veiligheid van een kind wordt bedreigd (3.4).
- De partners zoeken altijd naar een passend aanbod, zonodig bij de “moeilijke klant” wordt een integraal aanbod met andere partners gerealiseerd (3.5).
- Partners ontvangen eenduidige aansturing en financiering (3.6).
- Partners hebben inzicht in de kosten (en opbrengsten) van de jeugdhulp (3.7).
- Partners nemen medeverantwoordelijkheid voor een betaalbaar jeugdhulpstelsel, dit is zichtbaar geconcretiseerd (3.7).
- Partners zijn medeverantwoordelijk voor toekenning jeugdhulp op basis van budgetten (3.7).
- Partners denken en handelen vanuit het perspectief van de ouders en de jeugd en zetten in op eigen kracht (3.2 en 3.7).

Gemeenten

- Gemeenten (met behulp van partners) maken een analyse van de vraag / behoefte aan jeugdhulp (3.1).
- Gemeenten richten het jeugdhulpstelsel flexibel in (3.1).
- Gemeenten nemen in hun beleid de preventiemogelijkheden op ter vermindering van de meest voorkomende problemen (3.1).
- Gemeenten nemen het werken met 1Gezin1Plan op in hun kwaliteitseisen (3.2).
- Gemeentelijke diensten van alle sociale domeinen werken met integrale gezinsplannen (3.2).
- Gemeenten dragen zorg voor keuzevrijheid in de specialistische jeugdhulp (3.3).
- Gemeenten zijn transparant in keuzes en bekostiging (3.3).
- Gemeenten hebben werkafspraken met de Raad voor Kinderbescherming en de partners over opschaling (in gevallen van onvoldoende veiligheid) (3.4).
- Er is samenwerking tussen de subregio's en waar nodig met andere regio's (3.6).
- Gemeenten kopen minimaal op schaalgrootte Midden-Limburg jeugdhulp in (3.6).
- Gemeenten en partners denken en handelen vanuit het perspectief van de ouders en de jeugd (3.7).
- Gemeenten en partners ontwikkelen een systematiek om de maatschappelijke schadelast in kaart te brengen (3.8).

4. Visie op toekomstmodel

In voorgaande hoofdstukken is de eerder verkregen input van partners en gebruikers vertaald naar visie en basisprincipes voor het nieuwe stelsel.

Deze (nieuwe) basisprincipes leiden tot een noodzakelijke fundamentele andere inrichting van het stelsel (transitie) en werkwijze binnen dit stelsel (transformatie). Met een beetje hetzelfde doen en kleine veranderingen doorvoeren komen we er niet! Daarom richten we ons op een toekomstbestendig jeugdhulpmodel. Dit model is ook gebaseerd op:

- de concept jeugdwet;
- de tot nu toe opgedane praktische ervaringen in onze regio's met de werkwijze 1Gezin1Plan, triple P, het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en de inzet van jeugd- en gezinswerkers;
- de landelijke lessen uit de wijzen van indicatiestelling tot nu toe;
- ervaringen uit andere regio's⁵;
- het besef dat er een stabiel, betaalbaar jeugdhulpstelsel met betekenis voor ouders en kinderen/jongeren ingericht moet worden.

Al het voorgaande leidt tot het volgende toekomstmodel dat in de volgende paragrafen nader toegelicht wordt,.

Figuur 4: toekomstmodel

4.1 De pedagogische civil society

Het fundament van het stelsel wordt gevormd door de pedagogische civil society in gemeenten, buurten en wijken: de ouders en omgeving van het kind. In een goed functioneerde gemeenschap zijn ouders en burgers bereid en betrokken om in hun eigen sociale netwerk binnen het publieke domein verantwoordelijkheid te nemen rond het opvoeden en opgroeien van kinderen. Deze gemeenschap wordt gevormd door ouders, burens, maar ook door leraren, familieleden, sporttrainers- en coaches etc. (zie ook hoofdstuk 2).

⁵ Er is gebruik gemaakt van de ervaring en notities van Partners in Jeugdbeleid

4.6 Gedwongen kader

Gemeenten investeren in preventie en het normaliseren van problemen. Maar het zal blijven voorkomen dat de veiligheid van een jeugdige wordt bedreigd en/of de ontwikkeling van een jeugdige dreigt te stagneren. We gaan hierbij uit van een vroegtijdige signalering van deze situaties zodat vroegtijdig met ouders het gesprek wordt gevoerd. Ook hierin wordt gewerkt vanuit ouder- en kind perspectief en wordt vrijwillige ondersteuning nagestreefd. Echter, er zullen situaties blijven waarbij de ouders onvoldoende in staat zijn mee te werken aan een oplossing. Hierbij zal opgeschaald worden naar de Raad voor Kinderbescherming.

De uitvoering van rechterlijke maatregelen (gezinsvoogdij en jeugdreclassering) zal uitgevoerd worden door een gecertificeerde organisatie (wettelijke plicht), bij voorkeur door 1 organisatie waarin ook de specifieke kennis vanuit de zorg voor jeugdigen met een verstandelijke beperking of chronische ziekte geborgd is.

Gemeenten werken toe naar 1 steunpunt voor kindermishandeling en huiselijk geweld: het AMHK⁸. De teams jeugd- en gezinswerkers, het nieuwe steunpunt, de uitvoeringsorganisatie voor rechterlijke maatregelen en de Raad voor de Kinderbescherming werken nauw samen.

4.7 Betekenis voor:

Inwoners:

- Inwoners nemen hun verantwoordelijkheid voor een sterke civil society (4.1 en 4.2).
- Ouders maken gebruik van hun eigen kracht, talenten en mogelijkheden, van het sociale netwerk dat zij en hun kinderen hebben en van plekken waar kinderen tijd doorbrengen, zoals kinderdagverblijf, scholen en vrijetijdsbesteding (4.1).
- Ouders en jongeren hebben vrije toegang tot de hulp van jeugd- en gezinswerkers (4.3).
- Ouders zijn volwaardig partners in het bepalen van gezinsdoelen en inzet van specialistische hulp (4.5).

Partners uit het jeugdveld:

- De keuze om te gaan werken met de gebiedsgebonden teams is richtinggevend voor de organisatie van de jeugdhulp (4).
- Partners investeren in een krachtige civil society (4.1 en 4.2).
- Werkruimte voor professionals wordt organisatorisch mogelijk gemaakt (4.3, 4.4 en 4.5).
- Partners uit de huidige 2^e lijn hevelen ambulante functies over naar jeugd en gezinsteam (4.3).
- Alle professionals hebben een cultuuromslag gemaakt door het gebruik van de methodiek 1Gezin1Plan (4.5).
- De partners voor gezinsvoogdij en jeugdreclassering moeten zich certificeren conform landelijke normen (4.6).

Gemeenten

- Gemeenten investeren in een krachtige civil society met goede pedagogische basisvoorzieningen (4.1).
- Gemeenten zetten in op beleid "positief opvoeden" (4.2).
- Gemeenten hebben de visie op "een optimale leefomgeving" verbonden naar de andere onderdelen van het sociale domein en vertaald naar beleid en uitvoering (4.1 en 4.2).
- De keuze om te gaan werken met de gebiedsgebonden teams is richtinggevend voor de organisatie van de jeugdhulp (4).
- De wijze van toegang naar zware vormen van hulp en budget is neergelegd bij de professionals (4.3).
- Gemeenten maken afspraken met de Raad voor de Kinderbescherming over de toeleiding naar de Raad (4.6).

⁸ Het steunpunt AMHK (advies, meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling) is een wettelijk opdracht

5. Visie op de aansturing van de jeugdhulp

5.1 Samenwerking Midden Limburg dient meerdere doelen

De subregio's kopen samen de jeugdhulp in regio Midden-Limburg in. Doelen van de subregionale samenwerking zijn het vergroten van bestuurskracht (eenduidige aansturing en minder bestuurlijke drukte), het spreiden van financiële risico's, efficiënte en effectieve inzet van ambtelijke capaciteit en het kunnen organiseren van een passend aanbod, afgestemd op de vraag. Waar nodig wordt opgeschaald naar een grotere regio.

Bijeenkomst met instellingen 28-02-2013:

“De jeugdhulp is nu op provincie niveau georganiseerd en gaat naar gemeenten. Nu maken jeugdhulpinstellingen afspraken met Provincie, dat is een partij. Straks gaat de financiering naar gemeenten en krijg je enorm veel afstemmingsoverleggen, wat natuurlijk niet efficiënt is. De zorg dus niet op te kleine schaal organiseren.”

5.2 Gemeenten organiseren de aansluiting tussen vraag en aanbod, niet het aanbod zelf!

De taak van gemeenten in de aansturing van de jeugdhulp is het organiseren van de aansluiting tussen vraag en aanbod. Dit is wezenlijk anders dan het zelf organiseren van het hulpverleningsaanbod (uitgezonderd preventie), wat een verantwoordelijkheid van het jeugdveld is. Een aansturende gemeente houdt regie op het proces en houdt de 'inhoud' bij professionals in het jeugdveld. Anders geformuleerd: gemeenten voeren beleidsregie. De regie op de uitvoering is de verantwoordelijkheid van het jeugdveld. Gemeenten hebben een integraal inzicht van 'de vraag' van ouders en de jeugd.

Bijeenkomst met instellingen 28-02-2013:

“Eenheid van taal tussen instellingen onderling, en tussen instellingen en gemeenten over zorgtrajecten, zijn mistig en nog onvoldoende eenduidig! Er worden conclusies getrokken die op verkeerde cijfers terugslaan. Bijvoorbeeld wat bepaalde trajecten inhouden bij de ene organisatie en wat bij de andere. Zijn deze wel met elkaar te vergelijken, ondanks het feit dat ze over hetzelfde praten?”

5.3 Actief kwaliteitsbeleid

Gemeenten voeren een actief kwaliteitsbeleid op meerdere gebieden, op basis van de jeugdwet en eigen inzichten. Een transparant kwaliteitskader maakt duidelijk wat gemeenten verwachten van prestaties door het jeugdveld. Gemeenten letten bij bepaalde specialismen op een minimaal volume dat nodig is om kwaliteit te kunnen bieden. Daarnaast werken gemeenten in groter verband aan een kwaliteitskader voor de beroepsgroep.

Bijeenkomst met instellingen 28-02-2013:

“Gemeenten moeten een kwaliteitskader initiëren waar instellingen samen de inhoud vormgeven. Wat zijn relevante landelijke nomen? Deze normen koppelen aan inhoud en bedrijfsprocessen. Wat zijn vergelijkende normen?”

5.4 Met welke jeugdhulppartners gaan gemeenten in zee

Gemeenten wegen op basis van drie factoren bij welke jeugdhulppartners men jeugdhulp inkoop:

- Voldoet de jeugdhulppartner aan het kwaliteitskader?
- Is de jeugdhulppartner bereid mee te bewegen in het transformatieproces?
- Is de jeugdhulp betaalbaar?

Gemeenten hebben de intentie om in de eerste instantie de toekomstige noodzakelijke jeugdhulp in te kopen bij de huidige partners mits men voldoet aan bovenstaande factoren.

Door jeugdhulp in te kopen bij de huidige partners ontstaat continuïteit van zorg (verplichting van het rijk), blijft kennis van de partners over de lokale situatie bestaan en blijven frictiekosten beperkt (verplichting van het rijk). Er is geen aanleiding om te twijfelen aan de kwaliteit van hulpaanbod bij de huidige jeugdhulppartners. Tegelijkertijd staan gemeenten open voor vernieuwend aanbod (van welke partner dan ook). Op termijn kunnen gemeenten gaan sturen naar meer marktwerking.

5.5 Aansturing en verantwoording van jeugdveld

Gemeenten sturen het jeugdveld eenduidig en overzichtelijk aan. Bureaucratie wordt vermeden en overheadkosten van jeugdhulppartners worden verminderd ten op zichte van de huidige situatie. Gemeenten sturen (prikkelend) op een mix van prijs/efficiency, kwaliteit, flexibiliteit, vernieuwing en maatschappelijk effect. Het jeugdveld geeft aan dat prikkels zoveel mogelijk op outcome-niveau gedefinieerd moeten worden. Sturing moet een goede vertaling krijgen in de systematiek van bekostigen met aandacht voor risicobeheersing en budget(plafonds). De focus ligt op het op de lange termijn bouwen van een stabiel jeugdhulpstelsel.

Bijeenkomst met instellingen 28-02-2013:

“Het jeugdveld geeft als voorbeelden trajectfinanciering, beleidsgestuurde contractfinanciering, lumpsum voor basisvoorzieningen en het collectief verantwoordelijk stellen in plaats van afzonderlijke instellingen”.

5.6 Participatie

De gemeenten vinden het van groot belang om jeugdigen en ouders te betrekken bij de transitie en transformatie van de jeugdhulp. Het gaat hier om het realiseren van de wettelijke bepalingen (zoals klachtenregeling, vertrouwenspersonen beschikbaar stellen) en ouders en jongeren inspraak geven in het transitie-proces.

Bijeenkomst cliënten – gebruikers 27-02-2013:

“Wat hebben ouders en jongeren nodig voor een goede inspraak?

Geen vakjargon – gehoord worden – juiste informatie – minder bureaucratie – dialoog – luisterend oor – daad bij het woord voegen – gebruik sociale media bij de jeugd”.

5.7 Het antwoord op incidenten wordt niet gezocht in het maken of aanscherpen van protocollen

Met de decentralisatie van de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid voor jeugdhulp naar gemeenten wordt jeugdhulp meer politiek gevoelig. Het gevaar is aanwezig dat incidenten, hoe vervelend ook, maatgevend worden voor de wijze van organiseren in de jeugdhulp. De basis van organiseren is het nemen van verantwoordelijkheid en het durven handelen.

Bijeenkomst met instellingen 28-02-2013:

“Gevoelig voor gemeenten/ bestuurders zijn de grote probleem gezinnen. Wanneer er iets fout gaat dan staat de pers natuurlijk meteen op de stoep. Strategisch gezien is het voor gemeenten slim om gezamenlijk afspraken te maken zodat een gemeente/wethouder niet alleen de zwarte piet toebedeeld krijgt.”

